

ДАНИИЛ ХАРМС

УТРО

Превод от руски: Ася Григорова, 2001

chitanka.info

Да, днес ми се присъни куче.

То лижеше камъка, а после притича до реката и загледа водата.

Дали виждаше нещо в нея?

Зашо гледаше водата?

Запалих цигара. Останаха ми само две.

Ще ги изпуша и нямам повече.

Нямам и пари.

Къде ще обядвам днес?

Сутринта мога да пийна чай: все още ми се намират захар и хляб.

Но вече няма да имам цигари. И няма къде да обядвам.

Трябва да стана по-бързо. Вече е два и половина.

Запалих втората си цигара и се замислих как да се сдобия с обяд.

Фома обядва в седем в Дома на печата. Ако отидеш там точно в седем, ако срещнеш Фома и му кажеш: „Слушай, Фома Антонич, бих искал да ме гостиш с един обяд. Днес трябваше да получа пари, но в спестовната каса нямат.“ Мога да взема десетачка на заем от професора. Но професорът сигурно ще каже: „Моля ви се, аз ви дължа пари, а вие търсите от мен. Но сега нямам десет рубли. Мога да ви дам само три“. Или не, професорът ще каже: „Сега нямам нито копейка.“ Или не, професорът ще каже друго: „Ето ви една рубла, повече не мога да ви дам. Вървете си и си купете кибрит.“

Допуших си цигарата и започнах да се обличам.

Обаждал се е Володя. Татяна Александровна му казала, че не може да разбере кое у мен е от Бога, а кое — от глупостта.

Обух си ботушите. Подметката на десния се е разпрала.

Днес е неделя.

Вървя по улица „Литейна“ покрай книжарниците. Вчера се молех за чудо. Да, да, дано сега стане чудо.

Завалява нещо средно между сняг и дъжд. Спирам пред една книжарница и разглеждам витрината. Прочитам десет заглавия на книги и тутакси ги забравям.

Бъркам в джоба си за цигари, но се сещам, че нямам.

Правя надменна физиономия и забързвам по „Невски“, като почуквам с бастунчето си.

Боядисват ъгловата сграда на „Невски“ с отвратителна жълта боя. Налага се да се отклоня от пътя си. Хората, с които се разминавам,

ме бълскат. Всички те скоро са пристигнали от селата и още не знаят как се ходи по улиците. Много е трудно да различаваш мръсните им костюми и лица.

Само сноват насам-натам, ръмжат и се бълскат.

И като се бълскат едни други, не казват „Извинете“, а си изкрештяват по някоя псувня.

По тротоарите на „Невски“ е ужасна бълсканица. По платното обаче е спокойно. Само от време на време минава по някой и друг камион или мръсен автомобил.

Трамваите са претъпкани. Хората висят по стъпалата. В трамваите винаги се разменят ругатни. Всички говорят на „ти“. Когато вратите се отворят, от вагона към платформата вони на спарено. Хората се качват и скачат в движение. Но и това още не могат да правят, както трябва, а скачат със задника напред. Нерядко някой изпада от трамвая и с рев и псуви полита под колелата му. Милиционерите свирят със свирките, спират трамвая и глобяват скачащите в движение. Но щом трамваят потегли отново, други хора се затичват и се вкопчват с лявата си ръка за дръжките на вратите.

Днес се събудих в два часа следобед. Полежах до три, като събирах сили да стана. Разсъждавах над съня си: защо кучето погледна в реката и какво ли е видяло там. Самонавивах се, че е много важно да анализирам съня си докрай. Но не можех да си спомня какво съм сънувал по-нататък, и започвах да мисля за друго.

Снощи седях на масата и много пуших. Пред мен имаше лист хартия, на който да напиша нещо, но не знаех какво. Дори не знаех дали да бъде стихотворение, или разказ, или разсъждения. Не написах нищо и легнах да спя. Но дълго не можех да заспя. Опитвах се да се сетя какво трябваше да напиша. Изброявах наум всички жанрове на словесното изкуство, но не разпознах своя. Би могло да бъде и единствена дума, и цяла книга. Молех се на Бога за чудо, за да ме осени какво трябва да напиша.

Но в това време започна да ми се припушва. Бяха ми останали всичко на всичко четири цигари. Би било добре да си оставя за сутринта поне две, не, три.

Седнах в леглото и запуших.

Молех се на Бога за някакво чудо.

Да-да, нужно ми е чудо. Все едно какво.

Запалих лампата и се огледах. Всичко си беше както винаги.

Но пък и в стаята ми нищо не би могло да се промени.

Промяната трябва да е в мен самия.

Погледнах часовника. Три часа и седем минути. Значи трябва да спя поне до единайсет и половина. Дано заспя по-бързо!

Загасих лампата и легнах.

Не, трябва да легна на лявата си страна.

Легнах на лявата си страна и започнах да се унасям.

Гледам през прозореца и виждам как портиерът мете улицата.

Стоя до него и му разправям как, преди да напишеш нещо, трябва да знаеш думите, които да напишеш.

По крака ми скача бълха.

Лежа със затворени очи и с лице във възглавницата и се мъча да заспя. Но чувам как бълхата скача, и я следя. Ако помръдна, сънят ми ще отлети.

Но ето че ми се налага да повдигна ръка и да докосна челото си с пръст. Вдигам ръка, пипам челото си и сънят отлиза.

Иска ми се да се обърна надясно, но трябва да лежа на лявата страна.

Сега бълхата се разхожда по гърба ми. Ей сегичка ще ме ухапе.

Мърморя: „Ох... ох...“

Със затворени очи виждам как бълхата скача по чаршафа, мушва се в една гънка и притихва там като кученце.

Виждам цялата си стая, но не отстрани, не отгоре, а цялата, отвсякъде. Всички предмети са оранжеви.

Не мога да заспя. Опитвам се да не мисля за нищо. Спомням си, че това е невъзможно, и се старая да не си напрягам мислите. Нека текат, както си искат. Ето сега мисля за някаква огромна лъжица и си спомням баснята за татарина, който сънувал кисел, но в съня забравил да си вземе лъжица. А после съзрял една лъжица, но забравил... Забравил... Забравил... Забравих за какво мислех. Дали пък вече не спя? Отворих очи, за да проверя.

Сега вече се събудих. Страшно съжалявам, тъкмо заспивах, а забравих колко важно е това за мен. И сега пак трябва да се мъча да заспя. Колко усилия пропаднаха напразно. Прозях се.

Домързя ме да заспивам пак.

Виждам пред себе си печка. В мрака изглежда тъмнозелена. Затварям очи. Но все така виждам печката. Тя е тъмнозелена. И всички предмети в стаята са тъмнозелени. Очите ми са затворени, дори мигам, без да ги отварям.

„Човек и със затворени очи продължава да мига — мисля си. — Само спящият не мига.“

Виждам стаята си и себе си, легнал в кревата. Покрит съм с одеяло почти през глава. Само лицето ми едва се подава.

Всичко в стаята е сиво.

Това не е цвят, то е само схема на цвят. Предметите са grundирани за други бои. Но те са свалени. Личи си, че онази покривка на масата, макар да е сива, всъщност е светлосиня. И че онзи молив, макар да е сив, всъщност е жълт.

— Заспах — дочувам глас.

(1931 година)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.